

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU XVI.

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgul
Inului Nr. 30.
Căsuță nr. 1000
Branșă, piața mare, Târgul
Inului Nr. 30.
Inserate mai primesc în Viena
B. Hesse, Haasenstein & Vogler (Oho
Maas), H. Schalek, Alois Herndl, M.
Duke, A. Oppel, J. Donnerberg; în
Budapesta: A. V. Goldberger, K.
Klein, Bernat; în Frankfurt: G. L.
Dobbs; în Hamburg: A. Slesser.
Prețul inserțiilor: o soră
parcând pe o colină 8 or. și
30 or. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o
seră 10 or. v. a. sau 30 barzi.

„Gazeta” este în fă-care di
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un an 12 fl., pe șase luni
8 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumeră la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
a administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etagiu
I: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 or. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 144.

Brașov, Sâmbătă, 3 (15) Iulie

1893.

Nou abonament

la

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Cu 1 Iulie 1893 st. v.

s'a deschis nou abonament,
la care invităm pe toți amicii și
sprijinitorii fetei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe șase luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	40 franci
pe șase luni	20
pe trei luni	10

Abonamente la numerele cu data
de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	2 fl.
pe șase luni	1 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	8 franci
pe șase luni	4

Abonarea se poate face mai ușor
prin mandate postale.

Administrațiunea

„Gazetei Transilvaniei”.

Brașov, 2 Iulie v.

Voimă să continuăm astăzi
cercetările noastre, cari au de scop
a stabili de unde își trag informa-
țiunile contrarii românismului, când
în prejudiciul mării noastre cauze
naționale, susțin prin foile lor, că
mișcarea națională din România nu
ar isvorî atâtu din îndemnul și din
dorința de a ne ajuta nouă Româ-
nilor asupra din statul ungar, și
cât mai mult din tendința de a
crea dificultăți interne și externe gu-
vernului român.

Din modul și chipul cum s'au
făcut și se fac manifestațiunile de
simpatie pentru noi în România,

contrarii noștri n'au putut să și for-
meze acea părere rea despre mișca-
rea națională română din simpla
causă, că manifestațiunile aceste n'au
nici decum un caracter unilateral,
ci unesc pe toți frații noștri
de dincolo, fără deosebire de par-
tidu.

N'au putut să și ia toile
ungurești informațiunile sinistre, de-
cât numai din atitudinea neespli-
cabilă a unor diare, cari nu se
sfîlesc a făuri și din cestiunea tran-
silvănă o armă în contra guver-
nului român și a partidei dela pu-
tere și astfel produc impresiunea
în afară, că susțin mișcarea națio-
nală mai mult spre a-o exploata în
favorul politice lor militante de
partidu, decât spre a ajuta cau-
sei noastre.

Cum nu se va nasce în creeri
contrarilor noștri părerea, că „causa
fraților români asupra” este în
mâna opoziției o „armă de agitație
în contra guvernului propriu ro-
mân”, când li-se dă ocaziune a ceti
într'un organ de frunte opozițio-
nal din București articuli cu con-
cluziuni, ca cele următoare:

„Nimeni nu va tăgădui, că dela
„căderea guvernului liberal, și cu
„deosebire de vre-o doi ani încoco,
„atentatele guvernului unguresc
„contra Românilor de peste munți
„au devenit mai dese și mai cute-
„zătoare. Cât timp se scia la Pesta,
„că nu se vor găsi la București
„ministri, cari se devin compliciti
„unor unelte unguresci, atitudinea
„guvernului unguresc a fost, față
„de conaționalii noștri, ceva mai
„moderat; acum însă, când guver-
„nul român dă în modu fâșiș
„sprijinul său instrumentelor un-
„guresci, când el se silește să ză-
„dărnicească mișcarea de protestare,
„ce s'a lătit în țară, cei dela Pesta
„socotesc, că momentul e fa-
„vorabil spre a zdrobi cu desăvâr-
„șire agitațiunea printre Români

„din Ardeal. De aci turburarea cu
„care dâșii s'au năpustit asupra
„fraților noștri. E bine ca în aceste
„momente grele, toate măscile să
„cadă, toate firele să se descurce, e
„bine să se scie și dincolo și din-
„coace de munți cine e alături de
„cei ce suferă și cine e în potri-
„loru. Trebuie bine curățit terenul
„de toate buruienile, trebuie înlăturați
„pretutindeni toți intrigantii și toți
„trădătorii...” („Voința Națională” dela
15/27 Iunie a. c.)

„...Guvernul (român) lucră cu
„Români unguriți de peste munți
„contra patrioților și energicilor
„luptători ai drepturilor fraților
„noștri din Ardeal. Sub guvernul
„boierilor nici nu pôte fi altfel;
„ei trată pe Români totu așa cum
„guvernul maghiar trată pe Români
„de peste munți”. („Voința Națională”
din 22 Iunie v. a. c.)

Am pute cita încă o mulțime
de asemenea espectorări, dăr credem
că este destul cu atâta, ca să pu-
tem înțelege cele atinse mai sus.

Venim acum, la rândul no-
stru, să adresăm conraților dela
„Voința Națională” cu totă sinceri-
tatea câte-va întrebări.

Credem că dâșii, că politici un-
guriți dela Pesta nu sciu să și dea
sémă despre atitudinea guvernelor
române, ce s'au succedat dela îna-
gurarea dualismului încoco, în ces-
tiunea transilvănă, judecând după
raporturile reale cu ele, decât și în-
tru câtu acesta atitudine a putut
să încurageze persecuțiunile Ungu-
rilor în contra Românilor?

Și decât, precum cu siguritate
presupunem, conrații noștri vor
dice că da, Ungurii trebuie să cu-
noscă adevărata stare a lucrurilor
în ce privește amintitele raporturi
cu guvernele române, atunci îi in-
trebăm, ce impresiune le-a putut
face lor, când au cetit articuli
din „Voința”, în cari se susține, că
prigonirile lor în contra noastră

și-au luat începutul dela venirea
la putere a guvernului actualu ro-
mân?

Când la noi este în general
cunoscut, pretutindeni, nu numai la
Viena și la Pesta, că înășpirea si-
tuațiunei noastre politice se dată
de mai de multu, dela 1884, nu tre-
buia să se nască convingerea la con-
trarii noștri, că „Voința” întrebuin-
țază cestiunea transilvănă numai
ca armă pentru politica militantă de
partidu?

Și vedând Ungurii cum se tra-
tă de-o fôia influență a opoziției
aceia cestiune, nu se va nasce în ei
părerea, că mișcarea națională din
România este paralizată prin aceea,
că ea servește opoziției ca „armă
de agitație” cu scopu de a răsturna
guvernul?

Vedând contrarii noștri mai
departe cum sunt timbrați cei dela
putere din România, ca complici ai
politice lor de desnaționalizare, și
cum de altă parte se susține, că
aceștia stau în legătură cu pre-
tinsa partidă a „Românilor ungu-
riți” de aici, nu se vor simți ei ore
încurajați în pornirile lor dușmă-
noșe, și nu va produce astfel ati-
tudiunea „Voinței Naționale” tocmai
efectul contrar celuia, ce dorim
cu toții să-l aibă mișcarea națio-
nală română?

Convocare.

După ce conferența extra-ordi-
nară, convocată pentru 9 Iulie a.
c. n. a trebuit să fiă amânată din
causa intervenirei arbitrară a auto-
rităților administrative, ale căror
ordine ilegale sunt cunoscute din
diare, convocăm acum din nou
pe toți domni delegați ai alegătorilor
români la o

Conferență extra-ordinară,
care se va ține irevocabilu în Sibiu
la 23 Iulie n. a. c. și zilele următoare.
Considerând, că conferența va

FOILETONULU „GAZ TRANS.”

Cine va plăti cârlanul?

Istoria de contrabandă, de Fr. Rottenbacher.

„Ultima buteliă!” dîse economa pre-
tului șuscându-se și trântind butelia de
masă. Părintele împinse butelia spre ser-
gentu, oșpele său, care o destupă în totă
regula. Păharele se umplură cu vinu roșu
ca oleiul.

„Bună băutură, Kaj ne?” dîse pre-
tulu și încep a scurma cu două degete în
tabacherea cu tabac de nasu.

Sergentulu gustă din vinu de câte-va
ori, apoi ploscăi cu limba.

„Urso”, grăi părintele către economa
îndrăgita, ducend la nări o prisă, „caută să
vedem cum vom trece cele 2 buți peste
graniță”.

„Numai pe la vamă, multu onorate
domnule”, adause sergentulu.

Părintele își scose năframă câtu un
lîntol și se suflă pe îndelete. „Pe la vamă
dîci d-ta, he? — Dăr cine bé vinul? nu-l
beți voi de jumătate! Să mă duă — lau-
de-se Isusu Christosu și-mi erte peccatele!

Adecă să umplu burduful statului de două
ori, odată în naturalibus cu refosco”, a
doua cu bani sunători, pe cari voi o nu-
miți vamă? — Asta n'o fi. Cele două buți
s'oră fura peste graniță și punctum! Ori io
nu sunt popa din Vodize în Ciceria”,
unde nu se află, decâtu contrabandiști și
păditori de graniță!

Sergentulu i se urcă vinul în capu.
„Oho”, dîse el roșu ca para. „Eu am să
prind vinul la graniță și să-l gustu,
înainte de ce l'ați căpeta — ori nu sunt
sergentulu păditorilor de graniță din Vo-
dize!” — și sloboși pe găteli totu vinul
din păharu.

Părintele ținu butelia spre lumină. Nu
mai era, decâtu pe fundu. „En du-te, Ursă,

*) Vinu italianu.

**) Tscherei, Tschitschenboden, o parte
din Istria locuită de Cici, unu popor slav
(croat). Până mai deunăși, după afirmarea
greșită a unui Croat din Dalmația i con-
fundam cu Istro-Români. Despre greșala
acesta m'am convins din lexiconul cel
mare al lui Meyer. În acestu isvoru însă
n'am putut să afla pentru- ce anume se
chiamă Cici.

caută în toate patru colțurile, o să mai dai
de vr'o buteliă! Să mă scuture Bora timp
de 24 césuri, decât nu vei mai afla câte-va
într'unu colț întunecat! Da, — dîse el
întorându-se către oșpe, după ce economa
eși murmurând, — Ursa trebuie, că mai
are p'atatea butelii, câte am beut deja,
decă nu mai multe. — Așa-dără d-ta vrei
să mă prind? Va merge cam greu. Soi ce?
vecinul Gergo Darbario are un cârlan
gras, cumpănesce 25 de fontu. Pe acesta
l'om trage pe frigare la diua S-lui Ște-
fanu. De mi-i prinde cu vinul, plătesc eu
oârlanul, de nu mi-i prinde îl plătesc
d-ta, costă 3 floreni.

Și s'a rămășit sergentulu cu popa.
Sergentulu era violentu ca și o vulpe, dăr
nici popa nu era prost. Când economa se
întoroe cu sticla, își rideau amândoi în
pumn în speranța învingerii.

Ospitalulu preotă nu trăia rău cu gră-
nițerii, dăr nu-i pré venia la socotelă să
plătască și vamă pentru vinul, pe care
totu grănițerii îl bea. Adecă să umple
de două-ori burduful statului — dîsea el.
Mai ales în zile de sârbători, când mer-
geau la biserică și se hrăneau de mană ce-

rescă, avé datină părintele a-i satura și tru-
pesce. Și grănițerii mergeau bucosu la
biserică. Ei sciau pentru ce.

Sosi și diua S-tului Ștefanu. Grăni-
țerii erau mai toți de față la s. slujbă. Pă-
rintele era vesel și în predică s'a slobo-
ditu cu dojene grozave asupra oredincio-
șilor, că sunt păcătoși, contrabandiști, că
fura bunul statului și că cine bé vinu ne-
vămuitu, are să fiă adăpatu în ceea lume
cu reșină ferbinte; atata reșină în ceea
lume câtu vinu în asta-laltă! — Bieții Cici
s'au îndepărtat înfrânți și plini de po-
căintă, ér grănițerii mărșiau cu capulu ri-
dicat pe ulița satului, ca și oam ei ar fi
deja aici pe pământu esecutorii pedepsei
divine. Părintele venia gâfăind după ei și
comandă: Halt — rechts schwenkt! ér de-a
drepta era casa parochială.

Comanda acesta le plăcea tare grăni-
țerilor, ér părintele cuvântă astfel:
„Fiind-oă am unu cârlan pe frigare, pe
care eu și Ursa și învățătorulu — oârnia
D-șeu să-i țină apetitul — nu-lu putem
mistui, vă invită la o îmbucătură, dăr nu
numai pe voi, ci întregu postul. Ursa a
mai descoperit câte-va sticle de vinu”.

avé să delibereze asupra mai multor chestiuni de cea mai mare importanță pentru cauza poporului român din patria noastră, suntem în firma convingere, că ea va fi câtă se poate de numerosă cercetată.

Sibiu, 7 Iulie n. 1893.

Pentru comitetul de 25 exmisă de conferența delegaților alegătorilor români:

Dr. I. Rațiu m. p. Dem. Comșa m. p.
președinte. secretar.

Septimiu Albini m. p.
secretar.

CRONICA POLITICA.

— 2 (14) Iulie.

Foile ungurești publică, sub titlul „Panslavism în Pojonă”, următoarele: „Foile slovace „Sveto“ (Lumina) „Slovac v. America“ și „Pravda“ (Dreptatea), ce apar în America, se lăseser în comitatul Pojonă și în Neutra în totu mai multe esemplare. Mai ales dela faimosul proces-Hurban panslavistii din cele două comitate răspândit, în mod demonstrativ, numite foile, cari scriu contra Maghiarilor și contra ideii de stat maghiar. Dr. Victor Kra-molin, procuror reg., a luat deja dispozițiuni energice, ca agitația prin aceste diare să înceteze. Fiind însă, că acesta nu se poate face pe baza legii de presă, el va detrage numitelor diare debitul postal pe baza § 62 din legea penală, și afară de acesta va procede strict față de acei indivizi, la cari se vor afla esemplare din acele foile. — Prin astfel de măsuri tătăresc credem Maghiarii, că vor pute sugruma avântul în lupta pentru naționalitate a popoarelor nemaghiare. Ferice de ei!

O curiosă scriere volantă a apărut alaltăieri pe piața literară din Belgrad. Ea poartă titlul „Serbia și alianța balcanică“ și este scrisă de profesorul Vladimir Karić. Autorul exprimă dorința, ca Serbia să se alătore la Bulgaria. Serbia — dice Karić — n'a căpătat nicio odată nimic dela Rusia și n'are să aștepte ceva dela ea. Deja Miloș a declarat, că la momentul oportun, el va documenta întregei Europe, că Rusia n'a versat nicio un picur de sânge pentru Serbia. Statul sârbesc trebuie să ispășească adă gcravă peoatul bărbatilor de stat sârbi, cari s'au încredut în Tarul Rusiei. Influența Austriei în Peninsula balcanică este străveche și influența acesta și a exercitat-o încă atunci, pe când Rusia era guvernată de-o dinastie mongolă. Sârbii trebuie să se alătore la Apus și să lăpede alfabetul cirilic și calendarul cel vechiu. Din toate puterile Serbia trebuie să reziste la ocuparea Constantinopolei de către ore care putere, fiă chiar și Rusia. — Broșura acesta se dice, că a produs senzația cu atât

mai mare, cu cât profesorul Karić ocupă o funcție înaltă în ministerul pentru externe.

In camera comunelor din Londra s'a întâmplat, în ședința dela 11 Iulie, o scenă foarte furtunosă cu ocazia dezbaterii Home-rule La § 9 deputatul Sexton-Karr a propus un amendament, prin care cere, ca numărul deputaților în parlamentul central să fie de 48. Deputatul Brodrick a discurs în decursul discuției, că rassa irlandeză este „amărită“ și „guralivă“. Sexton, aplaudat frenetic de naționaliști, a răspuns, că espresile lui Brodrick sunt „obraznicii“ bătărane, er când președintele l'a provocat să se retragă cuvintele, el a declarat, că acesta n'o va face până când Brodrick nu-și va retrage mai întâi insultele lui la adresa Irlandezilor. O oră înțregă ținu furtuna în cameră, Sexton nefiind de loc aplăcat să se retragă cuvintele. În fine Gladstone l'a rugat să cedeze provocării președintelui. Amendamentul lui Sexton a fost respins.

Mișcarea națională în România.

In „Românul“ dela 14 Iulie cetim, că studentul G. Radianu, însoțit de mai mulți studenți a plecat dela Buzău la Focșani, unde a ținut o conferență despre „Rolul studenților universitari în mișcarea națională“.

Aici — continuă numita foie — au fost întâmpinați în sunetul lui „Deșteptă-te Române“ la gară de comitetul secțiunii locale a Ligei culturale, însoțit de un mare număr de cetățeni însoțit de un mare număr de cetățeni însoțit de dame și domnișore. După ce studentul G. Nițescu pronunță o alocuțiune la care răspunde d-lu Tipeiu, președintele secției Ligei, s'a oferit studenților, din partea damelor, un frumos buchet. Apoi, în cap cu muzica militară a regimentului local, toți cei de pe peronul gării porneser într'un lung șir în oraș străbătându mai multe strade până la grădina publică. Aci, studentul G. Radianu, în câteva cuvinte calde mulțămese damelor focșenene pentru dragostea cu care întâmpină pe studenți. Apoi au fost încuartați la diferite familii.

Sera, după 6 ore, d-lu G. Radianu și-a ținut conferența în sala teatrului Lupescu. Conferențiarul a avut un succes strălucit în modul cum și a alcătuit conferința, ce a fost desu întreruptă de aplauzele îndelungu repetite. Peoat numai, că sala teatrului fiind mică asista un număr de persoane, ce nu treceau peste o mie. In schimb însă e de notat, că aproape jumătate din publicul asistent era domne și domnișore, ce înțesau lojile.

La sfârșitul conferenței se citește și aci o adresă de îmbărbătare comitetului executiv al partidului național de peste

munți. Adresa e primită cu aplauze entusiaste.

După conferința s'a dat un concert cu un frumos program, ce s'a executat cu multă succes. Pentru astăzi comitetul Ligei locale a organizat, în onora studenților, o excursiune la Otoboc, unde s'a pregătit o frumoasă primire.

Comitetul studenților universitari din Iași „pentru mișcarea națională“ a decis, în ședința dela 27 Iunie, a se ține următoarele conferințe: 1, D. Spiridon Popescu, va ține o conferință la Galați, în ziua de 18 Iulie, la care va vorbi despre „Liga pentru unitatea culturală a tuturor Românilor“. 2, D. Ioan Micu la Huși, în Iulie, despre „Rolul tinerimei în mișcarea națională“. 3, D. N. Canană la Botoșani, în 29 August, despre „Mișcarea națională și Românii subjugati“. 4, D. Ion Manolescu la Braila în 20 Iulie, despre „Românii în mișcarea națională“. 5, D. Mihail Săvescu, la Pătra, în 1 August despre „Lupta națională“. 6, D. Ioan Georgescu, la Tecuci, în 20 Iulie, despre „Idealul național“. Afară de acesta se vor ține mai multe conferințe de către d-nii State Dragomir, St. Graur și Enr. Severini. Localitățile, unde se vor ține aceste din urmă conferințe, data și subiectul lor se vor fixa în urmă.

„Timpul“ din Bucuresci răspunde la atacurile vehemente ale „Voinței Naționale“ contra guvernului român și a miniștrilor. După ce arată, că de-o săptămână înțregă „Voința Națională“ publică mereu corespondențe din Transilvania și scrie articule de fond asupra mișcării naționale dela noi, organul ministerului român de externe continuă astfel:

„Dacă aci s'ar mărgini rolul diarului colectivist, n'am avé absolut nimic de disc. Nemulțumită însă cu susținerea drepturilor Românilor din Transilvania, gazeta d-lui D. Sturdza, — sluga ungurească cea mai plecată — se folosește de acest privilegiu spre a insulta guvernul conservator și a zgrăvi pe actualii miniștri, ca dușmani ai fraților noștri de peste Carpați.“

Lahovari, Catargiu, Carp, toți — dice „Voința Națională“ — nu perdă cea mai mică ocaziune fără să se manifeste aversiunea și ostilitatea contra Românilor din Transilvania și fără a căuta să năbușească manifestațiunile de simpatie pentru densii.

Tuturor acestor acușățiuni stupide și răutăcioase, nimeni nu poate răspunde mai bine și mai cinstit decât: „Liga culturală“, decât „Societatea studenților“, decât toți acei, cari, fiă prin graiu, fiă prin scris, au căutat să dea dovezi de simpatie, Românilor din Ungaria.

Toți știu, că guvernul prin absolut nimic n'a căutat să impedeze stringerea de ofrande, banchetele, întrunirile, propaganda ce se făcea și se face într'un mod înțelept.

Negreșit, că guvernul conservator nu s'a lădat, că are să ia Transilvania — cum au mai luat-o odinioară Roșii — totuși miniștri actuali se pot fali în această chestiune ardetore cu următorul fapt: „N'au espulsat pe nicio un Român din țera românească, sub pretextul său sub cuvânt, că este irredentist! Nu s'au pus în caraghioasă situația a guvernului Ion Brătianu, să meargă cu căciula în mână spre a cere scuse imperiului vecin, sub pretextul, său sub cuvânt, că s'a vorbit în mod neprudent despre pietrele dela corona lui Ștefan cel mare.“

Totu e ceva“.

SCRIRILE ȚILEI.

— 2 (14) Iulie.

Negocierii comerciale amânate. „Agentia Havas“ transmite următoarea telegramă: „Politische Correspondenz“ află, că față cu sezonul înaintat și a perioadei de concedii, între Austro-Ungaria și România s'au amânat până la toamnă negocierile pentru o convenția comercială.

Perchisiția. Din Praga se știe, că în 10 Iulie n. s'a făcut o perchisiția în redacțiunea diarului „Narodni Listy“. Poliția a voit să afle manuscrisele vorbirilor, cari s'au ținut la 11 Iunie în Wroclaw și pe cari „Narodni Listy“ le-a publicat în numărul dela 12 Iunie. Poliția doria mai ales să afle manuscrisul dela vorbirile lui Gregr, Raschin și Letzky, contra cărora s'a început procedura penală pentru delictul de agitațiune contra naționalității. Manuscrisele căutate însă nu au fost găsite. — Tocmai, ca în Ungaria!

Pertractarea procesului de presă al „Tribunei“, fixat pe 18 Iulie n. e., s'a amânat din partea tribunalului din Cluj pe timp nehotărit. Acesta pe motiv, că d-lui Balteșu nu i s'ar fi putut imana la timpul prescriș actul de acușățiune.

Invenția românească. Din Constanța ni se știe: „D-lu I. Petrescu-Cârpi ni știe anu a inventat un aparat, cu care se pot măsura și efectua cu mare înlesnire, promptitudine și precizie, toate figurile compuse din linii geometrice. Aparatul acesta e menit a aduce seriose servicii tuturor acelor, cari se ocupă cu desenele, ori cu trasagiul liniar, precum: școlărilor de ori ce categorii și grad, profesorilor, desenatorilor, trasorilor, gravurilor, industrialilor, inginerilor, etc. Numărul acesta fiind destul de mare pentru a motiva creațiunea unei industrii speciale și a-i asigura o izbândă

Aprobare generală urmă acestor cuvinte, er sergentul se ofer, că va merge să aducă pe cei absenți.

„Du-te, fiule, și-i adă pe cei flămânzi și înșetați, der pe toți, nio unu să nu rămână!“

Și sergentul se duse la casarmă murmurând în sine: aha! va să dice „astăzi“, părintele are minte! In casarmă dădu porunci aspre, apoi se întorse mai aducându cu sine doi. Acuș ședeau la masă șapte inși, cu părintele și învățătorul nou; selipiau bumbii de-ți luau ochii emulându cu nasul de rubin al olopotariului, care implinia slujba la masă.

Părintele își încrunță sprincena și ridicându-și degetul numără grănițerii. Erau numai șapte. Unde-să ceilalți?

„Bucătariul e marod“, răspunde sergentul, „er unu are arest.“

„Să i pomenim și pe cei absenți“, dise părintele și ridicându-și paharul grăi: „Marodul se se însănătoșeze, er robul se se elibereze în curând!“

„Să ciocnim“, răspunde sergentul, der eta că n'are cu ce ciocni.

Părintele făcu semn economiei. „He,

Urso, n'au sosit încă cele 2 buți de Barili?“

„Incă nu, der nu pot multă întârziă, sunt puse deja la cale.“

„Și grănițerii mei“, gândea sergentul și în vreme ce ceilalți glumeau și rîdeau, el petrecea cu gândul la grăniță, unde bucătariul și arestantul erau ascunși după nise tufe și pândiau după vin.

Deodată auziră: trop, trop! Grănițerii își opriră răsufarea. Bucătariul își scoțte capul din tufă și zărește două urechi mari, cari sigur aparțineau unui măgar, apoi o cușmă neagră și încă una, pe cari fără îndoieală le aveau pe cap doi Cioi. „Eaocă șosesoc“ — grăi școlului — „unu măgar și doi contrabandiști“.

„Eu cred să prindem măgarul, și să lăsăm hoții să fugă“, răspunde celalalt. Amândoi săriră din tufă și sloboziră pușca eo-șa în aer.

Ciocii o tuliră la fugă, unu în dreapta, celalalt în stanga, grănițerii după ei, der numai ca de șagă și era se întorseră la car, pe care erau 2 buți de Barili. Der ce mere le fu mirarea, când uitându-se mai

de-aprope la măgar, află, că-i măgarul lor propriu, măgarul din casarmă.

„Ce impertinență, a ne fura măgarul și a aduce cu el vin de contrabandă! Ar fi trebuit totuși să-i prindem pe cei doi“

In vreme ce marodul și arestantul duseră cele 2 buți în casarmă, cei dela masa părintelui meriau de sete. Părintele privea adese-ori la stradă, er sergentul ridea în ascuns de impaciencia lui. „Mult onoratul domn pare a nu-și aduce aminte de faptele îndurării, unde se dice: a adăpa pe cei setoși!“

Er părintele răspundea: „Scrisu este la alt loc: „să nu fi micu la inimă“ — și era se uita pe ferestră. Deodată șosesoc un băiat și aduce sergentului o hărtie. Era o scrisore oficioasă, în care grănițerul Silvestru Baxa, pedepsit cu arest, și grănițerul Francisc Trampusch, marod cu durere de pantece, raporteză, că au prins două buți vin de contrabandă și un măgar, pe care îl recunosc de proprietatea casarmei.

„Ei! d-le părinte! nu mai șosesoc vinul?“

„Ba da, du-te Ursă și ajută omului să ia jost buțile.“

Sergentul sări la ferestră și vedu un măgar încărcat de-a dreapta și de-stanga câte cu-o bute de vin. Der nu era măgarul din casarmă. „Părinte, acesta nu-i vinul d-tale!“

„Ba e al meu, d-le sergent.“

„Și io dic, că nu-i vinul d-tale!“

„Ba e vinul meu.“

„Dacă acesta-i vinul d-tale, care adă dimineță era încă peste grăniță in Dacia la Zupan, atunci plătesc eu afară de cârlan și vama pentru amândouă buțile, er sergentul din Vodizza!“

„Primesc! și dacă nu-i vinul meu, atunci vă dăruesc de bună voie una din cele 2 buți.“

Ursa intră deja cu un olă de vin și implu păharele.

Sergentul beu un pahar și se depărta în fugă de-adreptul la casarmă. Înaintea porții ședeau marodul fumând din pipă cu conșiența unei fapte eroice implinite. „Unde-i vinul?“ răoni sergentul.

„Raportez umilit, in odaia d-tale.“

„Nu-i adevărat, vinul e la părinte!“

deplină, inventatorul caută un capital de 10.000 franco, care să se pună în asociațiune cu d-și și care să se întrebuițeze: 1) pentru a plăti taxele brevetelor, cari brevete se vor exploata prin vânzare sau alte forme de cesiune în folosul asociaților; și 2) pentru a-se înființa o fabrică într-una din țările europene, unde va fi instituit prin brevetul dreptul exclusiv de exploatare. Dacă s'ar afla un astfel de capitalist, fiă în Transilvania, ori România, n'are decât să se adreseze pentru explicațiuni la d-lu Cărpinișeanu la Constanța (România). O ocaziune ca aceasta, pentru de a face un câștig mare cu capital mic, cam rar găsești în vremile de azi.

—x—

Nou palat în București. Cetim în foile de dincolo, că la anul se va începe construirea noului palat al poștelor și telegrafelor. Zidirea, ce se va ridica pe piața Constantină Vodă, va costa 4 milioane lei. În timpul de trei ani se isprăvesce.

—x—

Monumentul lui Adamaki. Academia Română a însărcinat pe un însemnat sculptor din Veneția să facă un monument lui Vasilie Adamaki. Acest monument va fi gata în luna lui Septemvrie.

—x—

Secerișul. Nu e lipsă decât încă de câteva zile căldurase, ca cele din urmă, pentru ca secerișul să se facă în totă țera. În multe părți secerișul se face deja. Posesorii și muncitorii se află într'o febrilă mișcare. Pe unde sămănăturile sunt ocote, poporul acopere câmpurile, ca să le adune. Pe cât de puține speranțe de recoltă bună erau la început, pe atât acum economii sunt mulțumiți, cu puține excepțiuni, de rólele ce-au adus munca lor săvârșită și sudor. Grânele de toamnă s'au dezvoltat mai pe toate locurile bine, er cele de primăveră s'au îndreptat mult. Cucuruzul încă a crescut și s'a dezvoltat frumos.

—x—

Monumentul soldaților ruși căzuți în războiul din 1877—78. La 1 August se va desvli la Golotaria, un sat situat la departe de Constantinopol, pe țărmul mării, monumentul ridicat soldaților ruși căzuți în ultimul război cu Turcia. Monumentul e clădit în formă de mausoleu: în soclul forte înalt e arangiată o capelă, sub care sunt îngropate oșele soldaților ruși, cari până acum erau răspândite în 92 localități ale Turciei. Monumentul s'a clădit după planurile atașatului militar rus, colonelul Pescov.

—x—

Mormintele lui Alexandru cel mare și al Cleopatrei. Din Alexandria se vestese, că s'ar fi descoperit acolo două morminte, din cari unul se crede a fi al lui Alexandru cel mare, er celalalt al Cleopatrei.

Inmormentarea lui Guy de Maupassant s'a făcut în ziua de 8 Iulie st. n. la amiazi, la cimitirul Mont-Parnasse. Tote notabilitățile artei și literaturii franceze au fost de față. Emile Zola a ținut, „ca frate de arme mai în vârstă și ca prietin”, o cuvântare mișcătoare pe care a terminat-o, după o caracteristică a romancierului mort, cu aceste cuvinte: „Somnul atât de scump câștigat și și-lu dormă Maupassant în deplina încredere a sănătății triumfătoare a operei, pe care o lasă în urma lui. Ea va trăi și-lu va face să trăiască”.

—x—

Concertul. Musica militară va da un concert, Duminecă în 16 Iulie n., decât timpul va fi favorabil în grădină, er la casă de timp nefavorabil în sala dela Hotelul Nr. 1. Programa conține piese din cele mai frumoase.

—x—

5. O specialitate austriacă. Pacienților de stomac se recomandă prafurile veritabile ale lui Mllca un medicament deja aprobat și forte bun pentru digestiune. 1 Cutie 1 fl. Se pte căpeta dîlnic prin pstă dela farmacistul A. Moll, liferant al curții imp. și r. din Viena, Tuchlauben 9. În farmaciile din provincie se se cêră espres preparatele lui Moll provădute cu subscrierea și marcă de contravenție.

Conferența și Sașii.

Cu data de 8 Iulie „Kölnische Zeitung” publică o telegramă din Pesta, privitoare la conferența noastră națională, care pentru cuprinsul ei curios, merită să o reproducem. Eată-o:

„Pesta, 8 Iulie. Adunarea română, oprită prin autoritățile din Sibiu, der érsi permisă din partea ministrului, nu se va ține mâne, pentru-că Sașii protestează contra aceea, ca orașul lor capitală să devină teatru al agitațiunilor române. Deorece conducătorii români se tem de contra manifestațiunii săsesor, ei voescu să convôce adunarea la Blășiu”.

Spiritul, ce resuflă din această telegramă trimisă însemnatului dîră germană din Colonia, este forte dușmănos Românilor și tradază în câtva, că primăria din Sibiu a avut, pte, în vedere de a face un bun serviciu celor dela putere, și printr'asta Sașilor, oprind adunarea română. Noi însă, fără a voi să-i dăm vr'o importanță, o înregistram, ca curiositate.

Iubileul

Metropolitului Dr. Silvestru Morariu Andrievici.

Étă adresa prezentată I. P. S. Archiepiscopului și Metropolitului bisericei române ortodoxe din Bucovina, din partea credincioșilor de sub păstorirea Sa, cu ocaziunea ju-

bileului de 50 de ani a activității sale:

Sanctitatea Vostre!

Inaltu Preasânțite Stăpâne!

Deoc în timpul de astăzi se serbeză un jubileu al eroilor secolului său al a celor bărbați, pe cari lumea li numesce mari și ilustri, atunci séu virtuțile și însușirile lor eminente, séu monumentele spiritului lor, séu deosebitele daruri ale grației, sunt ceea ce se prezintă subiectul principal pentru recunoștința dată lor de câtră contempuranți; se laudă strălucirea numelui său a năcerii lor, preferința rangului și a demnităților, rarele și inaltele talente, amplitudinea și profunditatea științei, în fine manifestata sibilitate a intențiunilor și statornicia maritimă, care mari fapte nase.

S'ar puté dice, că aceste alese calități, stălp ai gloriei omenești, poté fi înfăptuite deplin numai de bărbați, cari au ajuns în vârstă înaintată, chiar forte înaintată. Der a deveni bătrân și a ajunge ani mulți, nu e merit, oi grație; însă a îmbătrâni cu onore și a însemna anii săi cu fapte binecuvântate, această este, pe lângă grație, și merit. Acesta face ziua, în care un atare bătrân pte să privese înderăt asupra activității sale, ziua în care el, ca I. P. S. V. acum jumătate de secol, a consacrat viața sa cu totul în serviciul celui Preaînalt, o adevărată și de onore, și iubilară.

I. P. S. Vostre! Ce privire, privirea asupra acestor două zile sêrbatoresci din viața Vostre? Atunci sôrele tocmai rêsăria pe orizontul activității Vostre. Era dimineța, și prospêtă și voios și plin de sperare lucia viața în această dimineță. Acum sôrele se pleacă, va se se facă sêră. der dulce și curată și paoinică lucesc rațele acestui sôre de sêră asupra trecutei vieți. Se află, de bună sêmă, destule griji în ea și multe desamăgiri, der și multe bucurii și multă binecuvântare! Multe monumente de grave cercări, și de grele lupte se releveză din ea, der și multe monumente de experiențe ferocitôre și de învingeri mărețe! Domnul V'a condus cu deosebită grație și V'a pus așa dicend în toate posturile, pentru-o să reprezentați și acest din urmă și cel mai însemnat post dintre toate ce lu ocupați în această ôră, cu aceea blândetă și simplitate, cu aceea energiă și demnitate, prin care esceleți în mod atât de distins între mulți Archiepiscopi.

În decursul acestor 50 de ani impliniți ai activității Vostre, I. P. S. Vostre ați fost luminat învătător, un credincios păstor, un adevărat preot, un eminent protoiereu, un escelent raportor și consilier consistorial, un vrednic vicariu diecesan, un înțelept diecesan și dela 1880 încôce al nostru prea iubit și venerat Archiepiscop.

O! ce frumoasă e biserica noastră orto-

doxă întru capul și membrii săi: această miresă sântă a Mântuitorului, maica fiilor lui Dumnezeu, învătătorea adevărului integru, pădătorea credincioasă a învătăturii ortodoxe, împărtășitorea grațiilor dumnezeor, înțeleptă și conștientoasă conducătoare pe calea mântuirii, moștenitorea fâgăduin elor! Și de aceea, precum Tu, archiepiscopule, pururea ne-ai învătăt, vomu mărturisii acum și pururea, aior și în totu locul și în toate împrejurările: *Crestin!* e numele meu, *Orthodox* imi este conumele. Uniți cu Tine și pëtrunși de bucuria la vederea harului, cu care cerul Te-a dăruit și în această zi, vomu să ne rugăm lui Dumnezeu, celui Atotputernic, ca El și până la sfêrșitul vieții Tale să nu Te părăsească în credincioșia ta activitate preoțescă și în luorarea Ta cea de bine plină, și dăruindu-ți încă mulți ani de activitate binecuvântată, să-ți gătosească un sfêrșit dulce și ferocit, ca sfêrșitul dreptilor săi.

Er nou, preoților și mirenilor, dă-ne voiă, Preavenerate Archiepiscopule, la această adevărată și curată serbare preoțescă, ca noi potrivit cu zelul Tău pentru lăptirea culturii și cu dovedita ta caritate și bunăvoință a inimii Tale să înființăm, drept monument pentru posteritate, o fundațiune, care să pörte numele Tău, și primese totodată acest scriș drept document de recunoștință, pentru-o bine ai meritată de biserică și patriă în semn de profundă venerațiune și fișcă iubire, întru care stăruim, de-apurarea întărim cu iscăliturile noastre.

Cernăuți, 29 Iunie v. 1893.

Sciri telegrafice.

Budapesta, 14 Iulie. În ultimele 24 de ore n'a sosit aici nici o scire despre ivirea vre-unui nou casu de bolă cu simptome de coleră.

Berlin, 14 Iulie. Primul paragraf al proiectului militar s'a primit cu majoritate numai de 11 voturi.

DIVERSE.

Obiceirile unei împărătese. Cea mai mare mândria a actualei împărătese a Germaniei — dice un dîră din Berlin, — e să și îngrijescă copii și să-i îmbrace singur, der cât se pte de curat și de frumos. În privința aceasta, împărătesa e forte scrupuloasă și ține mult la modă; ea cumpără din Londra, Paris și Viena o mulțime de țiare de modă și în ele observă cum se îmbracă copiii. Când împărătesa pleacă din palat, nu se îngrijese de toaleta ei, oi de a copiilor săi. Ea nu pörtă de loc la rochie trena aceea fabuloasă, ce se obicnuesce la alte curți regesce. Étă ce spune unu cronicar în privința aceasta: Odată, când împăratul Vilhelm II și soția sa s'au dus la Viena, veduva archiducesă Stefania, vrënd să facă împărătesei Germaniei un cadou frumos, a comandat cu voia împăratului Francisc-Iosif al Austriei o roche forte scumpă cu trenă lungă. Împăratul Vilhelm II, așdind de aceasta, a dîs archiducesei: Împărătesea mea nu pte purta trenă fără să nu o rupă îndată din piocina, că de rochia ei se ațernă mereu câte 3—4 băieți mici... Împărătesea Germaniei se ocupă puțin cu lectura și forte mult cu educația băieților. Deja când era fată mare ea nu cetia de loc romane, er acum, singura ei ocupație e un caet enorm în care scrie sêra toate întâmplările zilei.

Dr. Sterie N. Ciurcu

Viena, IX Pelikangasse 10.

Cabinetul de consultațiune cu celebritățile medicale și cu specialiștii dela facultatea de medicină din Viena.

Consultațiuni și prin corespondență.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

„Raporteză umilit, e în odaia d-tale”. „N'auți, ce spun ei? vinul e la părintele”.

„Atunci e la părintele”.

Sergentul se urcă în odă și află cele două buți. „D'apoi că vinul e aici, de ce-mi raportezi, că e la părintele?”

„Că d-lu sergent așa a porocit”

„Măgarule!...”

Dacă ași fi sigur numai, care e vinul adevărat! — Der tu ce murmur acolo?”

„Eu dau cu socotela, că ar trebui destupat un butoiu”.

„Ai drept, dă mi o lupoiă!”

Și sergentul trăgea de se umfla, der eșia numai o fluiditate curată ca cristalul. „Că asta-i apă, strigă el ca nebun și se lov pe frunte”. Aceste-să buțile noastre și voi ați prins propriul nostru car și ați alungat pe purtătorii noștri de apă! Ne mai așdă!...”

Asta-i urmarea, decât se comandă în slujbă un invalid și un arestant! Der étă, că-i vine un gând mântuitor și întorcându-se la părintele se pune la masă, ca și cum nu s'ar fi întâmpat nimica.

Apoi ia o hârtie la mână și scrie următoarele:

„Subscrișul recunoșc, că am primit dela d-lu N. N. paroch în Vodizze, ca pedepsă anticipativă pentru 2 buți vin de contrabandă, 3 florini. — N. N., sergent”.

Apoi scose din buzunarul drept dela nădragi 3 fl. și-i pune pe masă cu cuvintele: „Nu te am putut prinde, Părinte, cu vinul; drept aceea plătesc carlanul”. Și continuă: „Der confiscă vinul, fiindcă s'a furat peste graniță și primese acești 3 florini ca anticipare de amendă”, și băgă banii în buzunarul stâng. Buzunarul stâng reprezenta adecă cassa erarială, er cel drept șatula sa proprie. „Mai departe vinul nu e proprietatea D-Vostre, fiindcă în numele c. r. erariu l'am confiscat, — prin urmare am câștigat și rămășagul, pe care îl propusesem, că adecă decât vinul e al d-tale, plătesc eu vama”.

„Veni Sanote Spiritus”, esclamă preotul cu ochii spre grindă „și-lu luminează!” Apoi luă o prisă și continuă: „Om teribil, ce ești, ai isprăvit cu pedepsă și cu câștigarea de rămășaguri?”

„Am încă să pun sigilul pe buți”.

Nu te osteni, amice, vinul e al meu, eu l'am lăsat să-lu vamească și am plătit pentru el. Étă chitanța!”

„Ai plătit?”

„Da!”

„Și nu-i vin de contrabandă?”, strigă sergentul cu voce răgușită.

„Nu, dșu, și prin urmare, d-le sergent din Vodizze, ai perdut amândouă rămășagurile și trebuie să plătesc nu numai carlanul, der și vama vinului. Bagă așa-dără mâna în buzunarul stâng și scote din cassa erariului cei 3 florini. Apoi bagă mâna în celalalt buzunar, pe care îl numesc șatula privată, și-mi plătesc jumătate din vama! Celalată jumătate o iert, fiindcă cu permisiunea d-tale jumătate din vin l'oiu bé eu. De două-ori nu vréu să umplu burduful statului!”

Sergentul se uita la preot ca la o ființă superioară și dîse după o pauză: „Acum cred chiar și aceea, ce ai predicat, că în cea lume va trebui să bem atăta reșină ferbinte, câtă vin de contrabandă am beut aici”.

P.

Cursul la bursa din Viena.

Din 13 Iulie 1893.

Table with 2 columns: Item description (e.g., Renta ung. de aur, Impr. căil. fer. ung.) and Price/Value.

Nr. 7471—1893.

Concursu!

Se esorie concurs pentru ocuparea unui postu vacantu de prețitoru de efecte la oficiulu orășenescu de amanete...

prânđu la 1 oră, acestui magis-tratū. Petițiunile au de a fi proveđute cu documentele asupra moralitatei...

În fine se observă în sensul § 26 și 27 alu statutului de pensiune, cumcă noil aleși funcționari sunt obligatți la solvirea competențelor...

Brașovū, 8 Iulie 1893. 1—2. Magistratulū orășenescu.

Nr. 8425—1893.

Concurs!

Pentru biroulū oficiului orășenescu de olădiri alu orasului Brașovū se caută unū asistentū de inginerū cu unū salariū lunarū decursivū de 150 fl.

Petenții, carl au de a-și documenta cualificațiunea de tehnicl și o praxă de celū puținū de unū anū, se invită, ca se-și așternă petițiunile proveđute cu atestatele...

Spre orientare se observă, cumcă angajamentul se efectuează pe temeiul unui contractū de servițiū și de-ocamdată pe durata de o jumetate de anū.

Brașovū, 8 Iulie 1893. 1—1. Magistratulū orășenescu.

Cursul pieței Brașov.

Din 14 Iulie 1893.

Table with 2 columns: Item description (e.g., Banonote rom. Cump., Argintū romān.) and Price/Value.

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decă fiecare cutiă este proveđută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectulū de leuire durabilă alu Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celorlū mai carbicele la stomachū și pāntece...

Falsificațiunile se vorū urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilū numai, decă fiecare sticlă este proveđută cu marca de scutire și cu plumbulū lui A. Moll.

Franzbranntwein-ulū și sarea este forțe bine cunoscută ca unū remediū popularū cu deosebire prin trasū (frotatū) alinā durerile de goldinā și reumatismū...

Apă de gură-Salicyl a lui Moll.

(Pe baza de natron Acid-salicylicū)

La întrebuițarea gîlnică, cu deosebire importantă pentru copii de ori-ce etate și adulți, asigurăză căestā apă de gură conservarea sănătōsā și mai departe a dinților.

Trimiterea principālă prin

Farmacistulū A. Moll, c. și r. furnisorū alū curții imperiale Viena, Tuchlauben 9. Comande din provinciā se efectuează gîlnicū prin rambursā postală.

La deposite se se cēră anumitū preparatele proveđute cu isclitūra și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașovū: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victorū Roth, Fr. Kelleman și Ed. Kugler, engros la D. Eremia Nepoții, I. L. & A. Hesshaimer, Teutsch & Tartler, Fritz Geisberger.

77.—22.

Mersulū trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de statū r. u. valabilū din 1 Maiu 1893.

Large table with multiple columns showing train routes and schedules between various cities like Budapesta, Brașov, Sibiu, etc.

Nota: Nuzerii încuadrați cu linii grōse însemnăză orele de nopțe.